

STICHTING VRIENDEN VAN DE BEGRAAFPLAATS KEERN TE HOORN

VERSLAG OVER HET JAAR 2023

1. Algemeen

Ook over 2023 zijn er weer vooral positieve zaken te melden. Het aanzien van de begraafplaats is verder verbeterd. De heggen en de bomen langs het middenpad zijn vervangen. Veel graven liggen er weer goed bij; steeds meer nabestaanden knappen zelf het graf of laten de steen vervangen of aanpassen. Bloemen bloeien en voor de vogels en vleermuizen is passende huisvesting voorhanden. De informatieborden blijken een gewaardeerde voorziening. Het geld dat aan de landelijke prijs van 2022 is verbonden, is op een bijzondere manier besteed.

Een woord van dank aan allen die daaraan hebben bijgedragen, is op zijn plaats.

2. Bestuur

Het bestuur bestond bij de aanvang van dit jaar uit Herman Kaptein, Rita Lodde-Tolenaar, Irene Laan, Marjan Faber (afgevaardigd namens Kerkmeijer-de Regt Stichting), John Lamers en Tom Versluys. Irene Laan heeft te kennen gegeven dat zij de bestuursfunctie wil beëindigen; voor haar is een goede plaatsvervanger gevonden in de persoon van Bert van den Hoogen. Hij is ook medewerker van de woensdagploeg. John Lamers wil graag betrokken blijven bij de Stichting, maar niet meer als bestuurslid. Hij volgt het wel en wee op enige afstand.

De taakverdeling is per ultimo december 2023 als volgt

Herman Kaptein	voorzitter, contact met de gemeente, onderhoud
Rita Lodde-Tolenaar	secretaris, geschiedschrijving, nieuwsbrief, pr
Irene Laan	penningmeester, ledenadministratie,
Marjan Faber	ledenadministratie, pr, wandelingen, lezingen
Tom Versluys	technische zaken, onderhoud

De taakverdeling is erop gericht dat zoveel mogelijk zaken door een tweetal bestuursleden worden gedaan, althans dat zij daarvan op de hoogte zijn, opdat er bij afwezigheid een en ander kan worden overgenomen.

3. Vergaderingen

In 2023 heeft het bestuur negenmaal vergaderd. De frequentie van eenmaal per maand is later in dit jaar teruggebracht tot eenmaal per twee maanden. Tussentijds vindt er per mail of telefonisch overleg plaats en dat blijkt goed te functioneren. Voor de vergaderingen kan steeds gebruik gemaakt worden van een zaal van de Lutherse Kerk, waarvoor onze hartelijke dank.

De agenda's en verslagen van de vergaderingen worden ook naar de betrokken mensen van de gemeente gestuurd. Het contact met de gemeente en met name met Team Erfgoed heeft voornamelijk per mail of telefoon plaatsgevonden. In

2023 is er geen fysieke bijeenkomst geweest; deze staat voor januari 2024 gepland.

4. Organisatorische zaken

De stichting is aangemeld bij diverse landelijke organisaties, zoals Terebinth en de Nederlandse Oorlogsgravenstichting.

Met Vereniging Oud Hoorn is er goed contact, met name over het gebruik van hun website en nieuwsvoorziening.

Met het Vrijwilligerspunt zijn er goede contacten; er melden zich regelmatig nieuwe vrijwilligers en de Stichting heeft deelgenomen aan de Vrijwilligersmarkt.

De Westfriese Beursvloer heeft weer geleid tot mooie contacten met bedrijven die onder meer behulpzaam zijn geweest bij de aanleg van het toilet.

Met het Comité 40-45 zijn op 4 mei de graven van de oorlogsgraven bezocht en bloemen gelegd.

Het plan om regelmatig contact te onderhouden met andere begraafplaatsen in de buurt om ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren is nog niet van de grond gekomen.

5. Financiën

Bij de organisaties die vertegenwoordigd zijn in het bestuur van de stichting, te weten Vereniging Oud Hoorn en Stichting Stadsherstel loopt een vijfjarige lening; deze is eind 2023 afgelost.

Van de gemeente, fondsen en andere organisaties is subsidie ontvangen voor de mozaïekbank en voor de toiletvoorziening. Het overzicht van de financiële zaken en de begroting vindt u in het financieel verslag 2023.

6. De Gouden Terebinth en de mozaïekbank

Het geld dat verbonden is aan de Gouden Terebinth, is besteed aan het realiseren van de herinneringsbank in mozaïek.

Met bijdragen van fondsen is voldoende geld verzameld om de kunstenares Yvon Vlaar opdracht te geven het ontwerp te maken en het proces te begeleiden. Eenieder is uitgenodigd om tegen een gering bedrag een symbool aan te dragen dat op de bank mocht worden aangebracht. Veel mensen hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om hun herinnering aan hun dierbaren in steentjes te laten vastleggen.

Een enthousiaste groep dames heeft zich gemeld om de patronen in mozaïek te maken tijdens diverse ochtenden in het wijkcentrum De Zaagtand. Daarna volgde het op de bank aanbrengen van de onderdelen en het afwerken. Op 10 mei heeft wethouder Axel Boomgaars samen met de voorzitter in aanwezigheid van allen die aan de bank gewerkt hebben en degenen die symbolen hebben aangedragen de bank onthuld en het lied dat door Arnoud Lansdaal is gezongen leidde tot momenten van ontroering bij iedereen.

7. Toegankelijkheid

Bij de onthulling van de mozaïekbank is weer pijnlijk duidelijk geworden dat de begraafplaats, met name sinds de nieuwe laag grind is gestort, (nagenoeg) niet toegankelijk is voor mensen met een rollator of in een rolstoel. Hoewel we over sterke mannen beschikken, blijkt het heel lastig om iemand in een rolstoel in de buurt van de mozaïekbank te kunnen brengen. Na een ingezonden brief in de krant en vragen van raadsleden, wordt er bij de gemeente gewerkt aan een plan om hierin verbetering te brengen,

8. Een nieuwe steen voor Markus en Musman

In 1910 is Maria Markus-Musman door het eten van een vergiftigde taart, die voor haar man was bedoeld, op 86-jarige leeftijd overleden. Het was een schokkende gebeurtenis in de stad maar ook anderszins is de herinnering aan deze taartmoord, die geleid heeft tot Het Hoornse Taartarrest, levend gebleven.

In eerste instantie was het graf van haar en haar man niet te vinden, maar toen bleek dat een verkeerde steen op hun graf lag. Na overleg met de gemeente en de familie heeft de wethouder opdracht gegeven om de steen te verwijderen en naar zijn eigenlijke plaats te brengen. Op 3 februari 2023 heeft de firma Vreeker de steen van A457 naar A407 verplaatst; de oude steen zat er helaas niet onder. In 2024 zal door de familie een nieuwe steen op hun graf worden gezet.

9. Toiletvoorziening

Het toilet voor de vrijwilligers en bij gelegenheid voor bezoekers in het kapelletje is gereedgekomen dankzij subsidie van de gemeente, de inzet en bijdragen van professionele bedrijven en vooral veel eigen werk van de vrijwilligers. Het toilet zit ongeveer op dezelfde plaats waar er ook vroeger al een is geweest. En verder is er een keukenblok aangebracht voor de koffie en de afwas.

10. Tunnel

De plannen voor de Poort van Hoorn waarvan de Carbasiustunnel een onderdeel vormt als deel van de nieuwe toegangsweg tot de binnenstad, zijn op 3 juli aan het publiek bekend gemaakt. Als bestuur hebben we gereageerd en onze bezorgdheid over de dreigende aantasting van de begraafplaats bekend gemaakt. Ook hebben we het projectteam dat de plannen heeft voorbereid, uitgenodigd om ter plaatse de situatie te komen bekijken. De keuzemogelijkheid voor het tracé betrof alleen de zuidzijde van de spoorlijn: voor het noordelijk deel langs de begraafplaats is maar één tracé in beeld. In het voorstel aan de Raad van oktober 2023 wordt als keuzemogelijkheid alleen over de zuidzijde gesproken. Daar is gekozen voor het tracé over het Pelmolenpad. In 2024 zal de raad over de uitwerking van de plannen beslissen.

11. Bijzondere bezoekers

Het ontvangen van basisschoolleerlingen op de begraafplaats is iets bijzonders. Met de enthousiaste leerkracht uit Obdam zijn de kinderen met de door hen gekleurde stenen gekomen en aan de hand van een opdrachtenblad over de begraafplaats rondgegaan. Ze mochten hun stenen bij een graf van hun keuze leggen. Dat bleek bijna allemaal bij graven van kinderen te zijn. Ze waren onder de indruk van de jeugdige leeftijd waarop kinderen zijn overleden. Er zijn contacten met andere scholen die dit voorbeeld willen volgen.

12. PR

Zoals ook al in de vorige jaren maken we onder meer gebruik van de faciliteiten bij Vereniging Oud Hoorn. De website en de nieuwsbrief van Oud Hoorn zijn kanalen die een groot bereik hebben onder degenen die als potentiële belangstellenden voor de begraafplaats kunnen worden aangemerkt.

De eigen nieuwsbrief van de stichting is in 2023 viermaal verschenen en wordt gestuurd aan de Vrienden en aan bevriende organisaties en contacten.

Aan de activiteiten als NLdoet, Open Monumentendag en de mozaïekbank zijn zowel vooraf, als nadien artikelen verschenen in de regionale bladen.

13. Vrienden

Het aantal Vrienden wordt langzamerhand uitgebreid. Juist het persoonlijk contact leidt tot nieuwe vrienden. De stand per 31 december 2023 is 64 Vrienden, waaronder 19 Vrienden voor het leven.

14. Onderhoud

De ploeg van vrijwilligers van de woensdagmorgen is samen met een medewerker van de gemeente bezig het aanzicht van de begraafplaats te verbeteren door onkruid te wieden en herstelwerkzaamheden te verrichten. Gelukkig meldt zich af en toe een nieuwe vrijwilliger.

Nabestaanden worden mede door het betere aanzicht van de begraafplaats, gestimuleerd het graf van hun familieleden op te (laten) knappen. Dit heeft al resultaat opgeleverd. Er zijn diverse nieuwe grafstenen geplaatst.

Door de gemeente worden plantjes geleverd, waarmee graven bedekt kunnen worden en de groei van onkruid beperkt wordt.

De medewerker van de gemeente, Nico Roemer, die met pensioen is gegaan blijft nog een dag per week in dienst van de gemeente werken en dat is een waardevol contact voor de woensdagploeg.

15. Verbeteringen

De gemeente heeft een plan opgesteld van te restaureren graven. Een deel daarvan is inmiddels gedaan. Het gaat daarbij onder meer om het rechtzetten van stenen en om het vervangen van kettingen en het herstellen van platen.

16. Geschiedschrijving

Op de website van Oud Hoorn is onder KENNISBANK een speciaal deel ingericht met gegevens van de begravenen en de geschiedenis van de begraafplaats: *Begraven op het Keern*. Deze informatie wordt regelmatig aangevuld. Hiervoor is de hulp van vrijwilligers ingeroepen, die vaak via Vrijwilligerspunt contact leggen. Totaal staan er meer dan 180 beschrijvingen op de website.

17. Plannen in de omgeving

Het bestuur houdt ontwikkelingen in de omgeving in de gaten. Zijn er plannen die een bedreiging voor de begraafplaats kunnen vormen? Daarover wordt contact onderhouden met Vereniging Oud Hoorn en met de gemeente.

18. Vooruitblik 2024

Op 4 mei zullen we samen met Comité 40-45 bloemen op de graven van oorlogsslachtoffers en verzetsmensen leggen. Het uitbreiden van het aantal Vrienden vraagt aandacht en actie. Door contacten met het bestuur van de begraafplaats Drieboomlaan en met Purmerend en ook met andere begraafplaatsen in de gemeente Hoorn, wil het bestuur bespreken wat we van elkaar kunnen leren en samen kunnen doen.

Een (bescheiden) publicatie over alle begraafplaatsen in de gemeente Hoorn wordt voorbereid.

Wat er allemaal is gebeurd, is vooral te danken aan alle vrijwilligers, waarvoor nogmaals hartelijk dank.

Secretaris Rita Lodde-Tolenaar,
april 2024